

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig

Salisburgi, 1693

Privilegium XLIX. Abbates Monasteriorum possunt conferre minores Ordines, & habent usum Pontificalium quorundam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

restam. Navar. de foro compet. conj. §. 6. Tamb. de l. Abb. tom 3. disp. 6. q. 28.

4 Potèd cum, ut demonstratum, jurisdictio Abbatum sit ordinaria; ea & delegati five per Commissarium exerceri L. 3. de jurisd. l. un. C. Qui pro sua jurisd. (de delegatione lege in thesibus de Foro comp. c. 1. §. 2.) item & figura judicii, seu usitatus Tribunalium stilius adhiberi rectè poterit, quia Ordo judicarius non ad ampliacionem jurisdictionis, sed favorem publicum, ne ex præcipitatione iniquitas committatur, introductus est, latè hæc materiam examinavit & secundum dicta decidit Panor. in c. si quis contra. 4. de For. comp. n. 42. Et seqq.

5 Licet veid communiter teneant DD. quòd Abbates non possint delinquentibus religiosis penam depositionis vcl degradationis infligere, cum auferre ordines videatur habere aliquam connexionem & dependentiam à potestate ordinis Episcopalis, ut cum Panor. in d. c. si quis, n. 43. tradit Barbosa de Offic. Ep. p. 3. alleg. 110. n. 25. cum Sylv. Bonacina & aliis. Possunt tamen imprimis cognoscere de qualitate facti, amoveatur depositionem, sicut quilibet Judex cognoscere potest, an sua sit jurisdictio L. si quis ex aliena. ff. de Judic. l. 2. ff. Si quis in jus voc. 6. super litteris. de rescript. & diximus de Foro compet. Deinde illud hic maximè est advertendum, quòd Antiqui Canonès propter rigorem primitivæ Ecclesiæ fuerint proniores ad imponendam penam depositionis, qui hodie ut plurimum in atrocissimis usu recepti non sunt, ut rectè monet Bonacina de censuris disp. 4. punct. un. Multum notabile est, quòd tradit Vallens. ad tit. de Penis. §. 4. in fin. Hodie ex generali consuetudine de jure Canon. omnes ferè pœnas factas esse arbitrarias, & pro discretionè Judicis (consequenter etiam Abbatibus, cum & is in criminalibus Judex sit) consideratis circumstantiis moderari posse, quòd saltem in delictis non enormissimis & necdum data incorrigibilitate, c. cum non ab homine de Judic. & circa personas regulares (quarum alias tota vita pœnitentia est) admittendum existimàtim facit textus in c. inquisitionis. 21. de Accusat. ubi dicitur, pœnas posse juxta personam merita & qualitatem excelsis à Judice temperari, excepta irregularitate, quæ ipso jure contracta fuisset,

Circa Abbates exemptos præsertim in speciali territorium habentes breves hinc inde dunt est, quòd in suos Regulares, nem in ius Domesticos & familiares Laicos, ac alios pœna exemptionis jure sibi subiectos jurisdictionem quasi Episcopalem habere crederentur, ita quæ ex potestate jurisdictionis (cum pœna cum ordine Episcopali crearetur) in jure competere Episcopis respectu suorum Diocesium et etiam istis Abbatibus concedantur. Etiam Chobos de Jurisd. Ord. in exempt. p. 4. q. 20. n. 1. Et seqq. Si enim cura Monasteriorum exemptionem non competit Episcopis, nec per s. Pœna, nec in Commissariis semper commode exerceri potest, necesse est, quòd penes cujusque Religionis vel Monasterii exempti Prælatos restitua fuerit. Tamb. de jur. Abb. rom. 2. disp. 1. n. 2. in specie exemplum pro pœna quodammodo simile pœna Barb. de Offic. Ep. p. 2. alleg. 39. n. 22. cum aliorum quòd potestas data Episcopis in Concilio Trid. s. 24. de Reform. c. 6. ad Abbates exemptos quoque extendatur, ut possint dispositionem omnibus irregularitatibus & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, excepta ea qua oritur ex homicidio voluntario & excepta alia delictis ad forum contentiosum, item delinquentibus quibuscumque castibus occulit etiam pœna depositionis referuntur abjolvere.

Cæterum qualem undequaque potestatem habeant Abbates in Religiosos, minus potestatem nec hujus instituti foret examinare, videantur integri Tomi, quos de jur. Abbatum Tambertinus conscripsit.

PRIVILEGIUM XLIX.
Abbates Monasteriorum possunt conferre minores Ordines, & habent usum Pontificalium quorundam.

1. Abbas conferri minores aliquando etiam potest benedictus.
2. Hodie tantum regularibus subditis.
3. Potest tamen ordinare Novitios.
4. Item alienos subditos cum dimissionibus.
5. Abbates quorum Pontificalium usus habent.

6. Abbas ex privilegio vel consuetudine potest habitari ad alium ordinis Episcopalis.

7. Abbas semel habitato potest similis actus ab Episcopo etiam pro alienis Ecclesijs delegari.

Potest igitur Abbas conferre minores ordines c. 1. d. 69. Et c. cum contingat de Trin. Et qual. omnes quatuor, quamvis in Jure tantum de prima tonsura & lektoratus videatur mentio fieri, ut ex declar. Cardin. refert Piasco. in praxi Ep. p. 1. c. 1. n. 7. si tamen Abbas Presbiter sit & benedictus: imo etiam non benedictus, si Episcopus retid requiritur benedictionem negavit, c. 1. de suppl. neglig. Pralat. vel id habeat ex privilegio Eugenii IV. vel Julii II. sicut Abbates titenses Congreg. S. Justinae de Padua Tamb. d. tom. 2. disp. 2. q. 4.

8. Olim quidem etiam Laicis ordinaria & quasi Episcopali jurisdictioni subiectis Abbas minores Ordines dare poterat tex. & gl. in c. Abbas. de Priv. in 6. hodie vero non nisi regularibus subditis juxta Trid. 23. de Ref. c. 10.

Utum autem etiam Novitius, vel alienis Religiosis aut subditis cum licentia propriorum Praelatorum valeat Abbas minores ordines impertiri? Pro utraque sententia videri poterunt DD. relati a Barb. ad d. c. 10. Trid. n. 3. Et seqq. Tamb. d. disp. 2. q. 7. Et 10. Mihi, salvo meliori judicio, affirmativa videtur probabilior. Quod enim attinet ad novitios, illi sane cum jurisdictioni Abbatis subiecti sint, & in via sint ad Religionem, ac in ceteris quoque gaudeant Religionis privilegijs in materia favorabili recte Regulares subditi appellari possunt, & minimè expedit, ut Novitii pro suscipiendis ordinibus extra Monasterium mittantur.

Cum vero alieni subditi cum licentia propriorum Praelatorum non possint ab Abbate suscipere minores ordines, non apparet prohibitionis ratio; qui enim potest actum per se in suos, potest etiam in alienos ex delegatione, Concil. autem Trid. d. c. 10. tanquam prohibitorum penale & odiosum restringendum est, quod Abbas auctoritate propria non possit alios quam suos Regulares subditos ordinare, sicut Episcopus sine dimissionis non potest ordinare alios, quam suos Diocesanos.

Præterea habent Abbates usum mitræ & baculi, benedicunt vestes, & paramenta sacerdotalia ac cetera omnia in quibus non intervenit sa-

era unctio, quamvis autem videantur ista potius ex specialibus indultis, quam jure communi competere arg. c. ut Apostolica de Priv. in 6. Cum tamen antiquissima ejus rei sit præsertim Germaniæ consuetudo, ut si non omnia saltem pleraque Monasteria dictis privilegijs utantur, non incongruè dici potest ex jure non scripto, id est generali consuetudine s. sine scripto. q. Inst. de lur. nat. gent. Et civ. Monasterijs competere. Ex eadem quoque consuetudine passim videmus Abbates exercere eadem privilegia non tantum in & pro suis Monasterijs, sed etiam pro alijs Ecclesijs. Ad Declarationes autem Cardinalium, quæ in contrarium emanarunt, dici potest eas ulu receptas non esse, vel loqui tantum de jure utendi Pontificalibus & benedicendi vestes competenti ex privilegio speciali, non ex consuetudine generali, sicut etiam notavit Pasqual. ad Laur. de Franc. p. 2. q. 28. n. 3.

Imo consuetudine aut privilegijs in multis Monasterijs obtentum est, ut Abbates quædam, quæ alias propriè ordinis Episcopalis sunt, exercere possint, v. g. conferre ordines Sudaconatus, consecrare Calices, altaria portatilia, reconciliare suas Ecclesias &c. Armilla v. calix in in fin. Sa. eod. v. n. 3. Laym. in Theol. mor. de sac. ord. c. 13. n. 9. Et 10. Cum enim Episcopatus secundum Theologos non sit distinctus Ordo à Presbyteratu Laym. d. l. c. 3. n. 6. & in sensu diviso spectata major sit potestas consecrandi Corpus Domini, quam consecrandi Calicem vel altare (in sensu tamen composito major est Episcopatus Sacerdotio simplici, sicut totum majus sua parte) ideo non videtur excedere vires Pontificis aut etiam consuetudinis ut Abbati sacerdoti, qui potest majorem consecrationem facere, etiam potestas faciendi minorem addatur.

Sed & istud notabile est, quod defendit Paul. Laym. in questionibus Canon. de Praelatorum e. la. c. q. 219. quod Abbas ex privilegio Apostolico semel habitatus ad faciendas Consecrationes pro sua Ecclesia tantum, possit eas etiam facere pro alijs Ecclesijs si ab Episcopo ei committatur, Cui simile est, quod docui in 136. III. Decr. 1. Tit. XLI. n. 11. Fratibus minoribus posse ab Episcopo delegari reconciliationem Ecclesiæ polluta, cum habeant privileg. à Leon. X. ut suas Ecclesias reconciliare valeant.

Ratio est, quia adest potestas delegandi ex parte

parte Episcopi, & capacitas exequendi ex parte delegati. Non obstat quod in privilegio Abbas tantum acceperit potestatem pro suis Ecclesijs faciendi Consecrationes, quia hoc intelligitur, ne faciat pro alienis auctoritate propria, sicut nec Episcopo cujusvis privilegii pretextu in aliena Diocesi Pontificalia exercere permittitur, nisi ex licentia ordinarii loci jux. Conc. Trid. *f. 6. de Reform. c. 5.*

ADNOTATIO.

AD Num. 3. audio hanc sententiam in varijs Diocesis practitari & antiquissimo usu receptum esse. Non obstat *Declaratio Cardin.* a quibusdam in contrarium allata. Quia circa eam multa possunt dici, ut I. ut jura jurijs concordentur *c. cum expediat De Elect. in 6.* fortassis intelligatur juxta aliam *deklarationem* quam refert Tambur. *de jure Abb. tom. 2. disp. 2. q. 7. n. 2.* ut scilicet non sufficiat generalis Episcopi licentia, sed pro singulis ordinandis specialis sit necessaria. II. quod lex generalis non tollat particularem consuetudinem vel statutum, nisi hoc exprimat *c. 1. de Constit. in 6. III.* quod lex non recepta non liget, vel per contrariam consuetudinem aboleri possit. Si vero dicatur legem debere recipi, id est verum, si Pontifex iussit & urgeat ejus receptionem non obstante contraria qualibet consuetudine. IV. refert Barb. *Jur. Eco. in lib. 1. c. 4. n. 83.* ex *Moderno de supplic. ad Sanctiss. p. 2. c. 30. §. 3. n. 4.* Urbanum VIII. mandasse ne *Deklarationibus Cardinalium* sive impressis sive manuscriptis aliqua fides adhibeatur in judicio vel extra, nisi in authentica forma, solito sigillo & subscriptione. Emin. Cardinalis Praefecti ac Secretarii ejusdem Congregationis muniz fuerunt.

PRIVILEGIUM L.
Abbatibus Monasteriorum sunt
in dignitate & habent praecedentiam.

1. Quid sit dignitas.
2. Abbas est capax delegationis Papalis.
3. Quid possit delegatus.
4. Quam praecedentiam competat Abbatibus.

Habere dignitatem Ecclesiasticam in dicitur qui habet prerogativam in Ecclesia cum Choro, quare Capitulo cum jurisdictione & administratione sibi perpetuo assignata sicut et dicitur. Rot. Rom. & Commun. D.D. tradit Tambur. in *decis. Rot. qua habetur postum. §. de l. diti. decis. 4. c. 5.* Cum ergo haec omnia in Abbatibus concurrant, non facile negantur, cum in dignitate censeri.

Porro cum Abbatibus in dignitate constituti sine, recte illis causae per Sedem Apostolicam delegantur jux. *c. statutum de Rescript. in 6.* cum tamen aliis, quam dignitatem personarum cum Canoniarum Cathedralium Ecclesia oblationibus Pontifex nunquam solet causas delegari, adeo ut *rescriptum*, in quo aliis, quam dictis personis delegatio facta est, falsum censetur, ut N.D.D. in *d. c. statutum.*

Praeterea Abbatibus talem delegationem concessi omnes suam jurisdictionem impeditores, vel in judicium venire detestantes ex auctoritate Apostolica distractione seu censuris coartate poterunt, etiam si litterae commissionis id non contineant, vel persona coartata Episcopus sit, aut sua dignitate major Abbate, item non cogitur Abbas delegatus a Pontifice causam per se tractare, sed cuius alicui etiam se in ipsi subdelegare valebit, eumque ad suscipiendam hanc delegationem compellet, prout haec omnia habentur in *c. 5. c. sane c. pastorali 18. c. ex litteris 29. de Officio deleg. & dicit de Foro compe. c. 1. §. 2.*

Rursus cum Abbatibus propter jurisdictionem & usum Pontificalium eleventur super ceteros Presbyteros & Clericos, & valde proprie ad Episcopos accedant, hinc est quod praecedant non solum ceteros Clericos saeculares, sed etiam in dignitatibus & personaribus inferioribus ac Canoniaribus constitutos. Pan. & Decius in *de gubernimur de Indis. Bald. in cap. pastoralis de Offic. Del. Cassan. in Cath. gloria mundi. p. 4. r. 1. fid. §. 2. Nav. de Major. c. obed. cons. 4. n. 2.* Sed hanc praecedentiam materiam non ignoro adiosam, eamque libenter praetereo & lectorem ad ea auctores, item consuetudines locorum, particulares praescriptiones, pacta & privilegia remitto Atque haec de Privilegijs & Juribus Monasteriorum ad majorem Dei Disparque Praeclaris Honoris benevolentia dicta sunt. N.